

TALLINNA ÜLIKOOL

Haapsalu Kolledž

Kaarin Kulljus, Regina Kuuskla, Margit Männamaa, Merilin Sellik, Janek Tarre, Allan
Teistre

**OHUTU LIIKLUSKESKKONNA KUJUNDAMINE TALLINNA ÜLIKOOLI
HAAPSALU KOLLEDŽI ÜMBRUSES**

ELU projekt

Juhendaja: Margus Nigol

Kaasjuhendaja: Gina Metsalu

Haapsalu 2018

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti
tuleviku heaks

TALLINNA ÜLIKOOL

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
ELU PROJEKTI TULEMUSE KIRJELDUS	5
Eesmärk	5
Sihtgrupp	5
Asjakohasus	6
Jätkusuutlikkus	7
Aja- ja tegevuskava	11
Lahendus	13
Erinevate erialade seos ja iga meeskonnaliikme erialane panus	19
Hinnang ELU projekti tulemusele	19
KASUTATUD KIRJANDUS	23
LISA 1	25
LISA 2. 26.09.2018 protokoll	26
LISA 3. 08.10.2018 protokoll	31
LISA 4. 22.10.2018 protokoll	33
LISA 6. 19.11.2018 protokoll	35
LISA 7. 03.12.2018 protokoll	37
LISA 8. 05.12.2018 protokoll	38

SISSEJUHATUS

Oma projektis keskendume ohutu ja turvalise keskkonna kujundamisele, mis muudaks Haapsalu kolledži ümbruse nii liikluskorralduslikult kui ka elukeskkonnana ohutuks, tervislikuks ja meeldivaks kõigile kogukonna liikmetele.

Kolledži maja taha ehitatakse põhikool, seetõttu peame päris suurt tähelepanu pöörama ka lastele ja et liikluskeskkond oleks ka nende jaoks ohutu. Samuti on üle tee lasteaed. Uue põhikooli ehitamisega hakkab meie vaadeldavas piirkonnas liikuma palju lapsi ning neid soovitakse ka autodega kooli tuua, mis tekitab liiklusohutlike olukordi. Seni pole selles piirkonnas küll ühtegi inimvigastustega lõppenud avariid toimunud (Eesti Kindlustusseltside Liit, Eesti Liikluskindlustuse Fond, 2018), kuid soovime, et see ka nii jääks. Liiklusohutuse taset saab parandada elamu-, tootmis- ja ärimaa ning maa sellise planeerimisega, et suur osa elanike liikumistest võiks toimuda jalgsi või jalgrattal (Eesti Standardikeskus, 2016, 56). Inimesed on hoiakutest harjunud parkima võimalikult lähedale ja elu mugavaks teinud ja seda on neile võimaldatud. Kui laps tuuakse kooli autoga, siis hakkab selle jaoks olemas kindel koht, kus toimub laste autost väljumine ja kooli kõndimine ohutult.

Soovime, et kooli ümbruses ei oleks palju manööverdavaid sõidukeid ning panna inimesed rohkem liikuma, sest laste liikumisaktiivsuse norm on 60 minutit päevas, kuid uuringust on selgunud, et 2–10 aastastest lastest liigub iga päev vastavalt normile ainult 13% tüdrukutest ja 27% poistest. Vanemas, 11–15aastaste, vanusegrupis on näitajad veidikene kehvemadki (tüdrukud 12% ja poisid 16%). Täiskasvanutest on 50% Eestis ülekaalulised. (Pitsi jt, 2017.)

Tervisekaitsenõuetes kooli päevakavale ja õppekorraldusele (2001) on sätestatud, et õpilase jalgsikäimise koolitee ei tohi olla pikem kui kolm kilomeetrit. Ühe Haapsalu kooli näitel tehtud lõputööst selgus, et 73%-l vastanutest käisid lapsed koolis kuni kolme kilomeetri kauguselt (Sillandi, 2018). Arvestades kasvavat ülekaaluliste inimeste arvu ning liikumisaktiivsuse vähesust, on igati kohane propageerida Haapsalu lastel jalgsi kooliskäimist, sest vahemaa on piisav ning sellega saab päevase liikumisnormi täis. Kolledži üliõpilastel ja õppejõududel tuleb soodustada jalgsi lõunal käimist, sest enamik üliõpilasi tuleb kooli üle Eesti. Tuleb vaid luua tervislikud, arusaadavad, rahulikud ja ohutud tingimused.

Kolledžiesisele rohealale, mis praegu on pime ja kasutu, planeerime rekreatsiooniala. Soovime linnaruumi kasutada võimalikult ökonoomselt ning tuua piirkonda kohalikke inimesi ka õhtuti ja suveperioodil, kui tudengid ja õpilased on lahkunud, sest „ebaturvalise linnakeskkonna täiuslik retsept on elutud tänavad, suurema osa ööpäevast väljasurnud hooned, lisaks ebapiisav valgustus, inimtühjad kõnniteed ja üleaarused põõsad” (Gehl, 2015 lk.101).

Parkimiskohtade ja pimedada struktureerimata ümbruse asemele pakume atraktiivset, mitmeti kasutatavat, hästi valgustatud avalikku ala kolledži ees ja tulevase põhikooli ümbruses. Projekti lõpuks valmib skemaatiline lahendus ohutust ja meeldivast keskkonnast, mis soodustab loomulikult teel harjumuspäraste liiklemisharjumuste muutumist ning tervislikku eluviisi läbi kaasaegsete lähenemiste. Soovime, et meie projektiga oleks inimestel, aga eelkõige lastel liikluses iseseisev liiklemine ohutu ning liikluskeskkond oleks kõigile üheselt arusaadav. Ühegi inimese hukkumine või raskelt viga saamine ei ole aktsepteeritav. Lahendus on sotsiaalselt vastuvõetav ja keskkonnasäästlik, ühiskonna poolt vastuvõetav ja aastaagasi arvestav.

Rollide jaotus grupis

Rollid jaotusid grupis vastavalt erialadele järgmiselt:

- a) liiklusohutus (Margit, Janek, Allan) - liikluskorralduslikult funktsioneeriva ja ohutute lahenduste väljatöötamine;
- b) tervisejuht (Kaarin, Regina) - tervislikkuse ja tavaliiikleja seisukohalt lahenduste mõtlemine, erinevate gruppide lõimumine;
- c) rakendusinformaatika (Merilin) - Merilini seisukoht kohaliku elanikuna. Mõeldud skeemi visandamine arvutis. Alguses oli meil üks rakendusinformaatika tudeng rohkem ning siis oli plaan teha ka projekti tutvustav koduleht.

Esmalt arutlesime tavaliiikleja seisukohalt, seejärel liiklusohutus ja tervisejuhid pakkusid oma erialast tuleneva sisendi ning lõpuks rakendusinformaatika visualiseeris projekti skeemi. Lisandväärtusena oli üks meie rühma liige Haapsalu elanik ja lapsevanem ning avaldas sellest seisukohast oma arvamust.

ELU PROJEKTI TULEMUSE KIRJELDUS

Eesmärk

Esitada 2018. aasta detsembriks ohutu liiklemise ja rekreatsiooniala skeem TLÜ Haapsalu kolledži ümbruses.

Luaa ohutu keskkond, mis soodustab loomulikult teel harjumuspärase liikumiskäitumise muutumist ning tervislikku liikumist. Keskkond peab olema selline, et inimene tahab liikuda, ei taha parkida nii ilusasse kohta. Inimesel ei tohiks tekkida mõtet/soovi, et peab saama ukse ette parkida.

Alaesmärgid

- a) Soodustada jalgsi liikumist - autot kooli juurde parkida ei saa.
- b) Hoiakuid ja käitumismalle muuta.

Soovime, et meie projekt ei jääks tulevikus linnavalitsuse sahtlisse seisma. Me mõistame, et kogumalus täideviimine võib olla liiga kulukas, kuid mingeid nüansse võiks kasutada, näiteks muuta koolide ümbrus autovabaks (va teenindav transport).

Projekti kaitsmise päevaks soovime jõuda selleni, et skeem oleks paberil/ekraanil ning saame selle abil edasi anda oma mõtted.

Sihtgrupp

Otseseks sihtgrupiks on üli/kooliõpilased ja kaudseteks on kogukond (kõik kes mööda lähevad). Haapsalu Linnavalitsus on meie koostööpartner.

7–18-aastaseid lapsi on Haapsalu linnas (sh endine Ridala vald) kokku 1644 (Statistikaamet, 2018). Üliõpilasi on hinnanguliselt 200. Haapsalu linnas on elanikke 13 500 (Haapsalu Linnavalitsus, 2018).

Tegelesime ka persoonaloomisega (Foto 1).

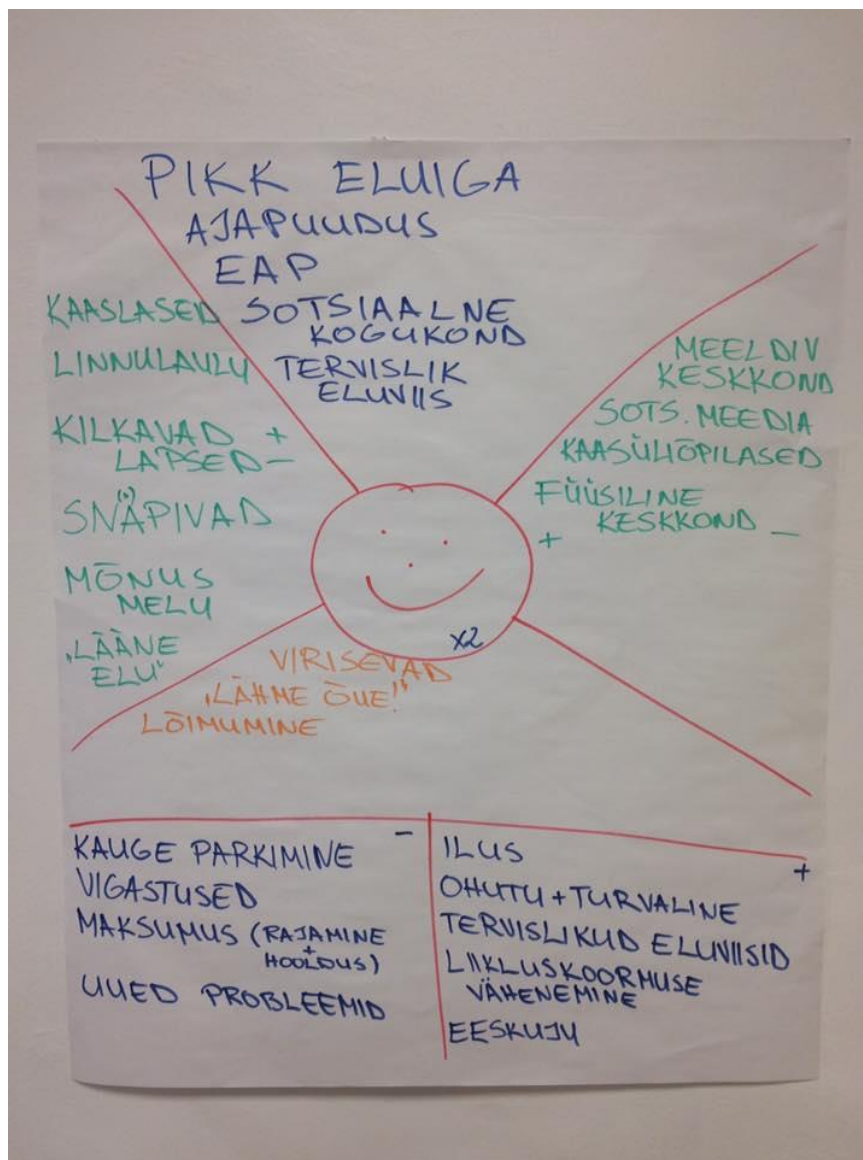

Foto 1. Persoonaloomine

Asjakohasus

Praegune liiklusolukord ei ole hea ja kui põhikool juurde tuleb, siis olukord läheb veel kehvemaks. Vajadus uute lahenduste järele pigem kasvab, kui hääbub.

Praegu on olukord selline, kus Lihula maantee äärde ja spordikeskuse parklasse mahuvad parkima kolledži üliõpilased ja töötajad. Lihula maantee ääres parkimine ei ole kuigi turvaline. Lisaks sellele on Lihula maantee-äärne kehvasti valgustusega. Lisanduva põhikooliga suureneb ka Haapsalu kolledži ümbruses liikluskoormus nii masinate kui ka kergliiklejate näol. Samuti on ringi liikumas palju lapsi. Hetkel olev liikluskorraldus ning

parkimine ei soodusta jalgsi liiklemist ning ei ole piisavalt ohutu. Praegune valgustuse ja kergliiklusteede olukord kolledži ümbruses on kehv ning ei tekita turvatunnet.

Kolledžiesine roheala on valgustamata ja kasutu ning linna selles osas ei ole välijõusaali.

Projekti elluviimisel muutub kolledži ümbrune keskkond kergliiklemist soodustavalt, edendades nii tervislikke eluviise. Suurenenud kergliiklejate arvelt väheneb masinate osakaal kolledži ümbruses luues nii ohutuma ümbruse. Projekt on asjakohane ka selleks, et innustada inimesi rohkem jalgsi/rattaga koolis käima, kuna vahemaad on väikesed ja liikuda on vaja.

Jätkusuutlikkus

Meie lahendus edendab kohalike elanike (sh õpilaste) ja kolledži üliõpilaste ning töötajate tervist, mis on pikas perspektiivis äärmiselt oluline. Projekteeritud keskkond on loodud silmas pidades harjumuspärase käitumismallide sujuvat muutmist jätkusuutlikumaks ning tervislikumaks. Uued väljakujunenud tervislikumad käitumismallid toovad kasu linnapildis üleüldiselt. Noorte seas juurduma hakkavad tervislikud liikumisharjumused kasvatavad tulevikus tugevama tervisega ja aktiivsed täiskasvanud. Samuti oleme linnaruumi ökonoomselt kasutanud. Skeemi elluviimine ning liikluskorralduse muutmine jääb Haapsalu Linnavalitsuse teha.

Teeliikluses on liiklusõnnetused ja isegi väiksemad vigastused vältimatud, kuid sündmuste ahel, mis viib inimelu või tervise jääva kaotuseni, on katkestatav. Liiklusruum peab praegusest suuremal määral olema kavandatud ja rajatud selliselt, et vältida ja piirata liikleja eksimusi ning vähendada neist tingitud liiklusõnnetuste tagajärgede raskust. (Maanteeamet, 2018.)

Senisest enam tuleb liiklusruumi kujundamisel arvestada elukeskkonnast tulenevate väärtustega, tagades ligipääsetavuse ning luues ohutuid ja mugavaid võimalusi jalgsi liikumiseks. Tänavad tuleb kujundada kohaseks erinevatele kasutajatele, mis vajadusel eeldab liiklust rahustavate meetmete kasutamist. Sama oluline on ühissõidukipeatuste, kõnniteede ning jalgteede kavandamine ja väljaehitamine või rekonstrueerimine jalakäijate liikluse ohutust suurendavalt. (Maanteeamet, 2018.)

Kergliiklustee lahendus peab:

- a) looma eeldused kergliikluse ohututeks ühendusteks, mis on üheselt mõistetavad, meeldivad, loomulikud ja sujuvad,
- b) looma kergliiklejatele turvalise liikluskeskkonna ka pimedal ajal,
- c) arvesse võtma tee korrashoiu nõudeid,
- d) looma eeldused ka vähemkaitstud liiklejate, eelkõige eakate ja laste ohutuse tagamiseks,
- e) arvestama eri kasutajarühmade, näiteks vaegliiklejate, jalgratturite ja rulluisutajate liikumise iseärasusi,
- f) tagama, et kergliiklus- või kõnnitee kvaliteet naabruses või kõrval asuva sõiduteega võrreldes oleks ligikaudu sama või parem, mis tagab kergliiklustee kõrge kasutuse (Eesti Standardikeskus, 2016, 200).

Tänapäeval viiakse lapsed igale poole autoga ukse ette ning lastel puudub võimalus õppida läbi oma kogemuste liikluses hakkama saama ning kogeda erinevaid liiklussituatsioone. On leitud, et see võib vähendada laste personaalset, intellektuaalset ja psühholoogilist arengut. Samuti on leitud, et hea ruumiline mõtlemine tuleb kasuks tänaval liiklemisel, kuid lastel, kes valdavalt liiguvad autoga, ei arene ruumiline mõtlemine nii hästi. Lastevanemate ja ka laste teadlikkust erinevate liikumisviisidega kaasnevate ohtude kohta tuleb tõsta, igasugust teoreetilist informatsiooni tuleb täiendada praktiliste teadmistega ja teha lastele ümbritsev keskkond tuttavaks ning lõpuks lasta neil ise ümbritsevat keskkonda avastada. (Kivikas, 2015; Inforuut OÜ.)

Lapsed hakkavad ohu mõistet tajuma alles seitsmeaastaselt ning abstartne mõtlemine hakkab välja arenema 11. eluaastaks. Mis tähendab seda, et nad ei oska arvestada sellega, mis võiks olla võimalik. Samuti ei ole lastel täielikult välja arenenud kuulmis- ja nägemismeel, mistõttu kulub neil neli sekundit, et vahet teha liikuval ja seisval autol (võrdluseks täiskasvanutel 0,25 sekundit). Laste kuulmismeel on küll täiskasvanutest teravam, kuid nad ei ole võimelised määrama heli suunda. Nimetatud faktid aitaksid autojuhtidel paremini mõista noori liiklejaid ning olla nende läheduses veelgi tähelepanelikum. (Inforuut OÜ.)

Koolide ümbrus on lastega juhtuvate liiklusõnnetuste riskipiirkond, sest seal toimub palju liikumist. Lapsevanemad küll arvavad, et laps autoga kooli ukse ette viies jõuab ohutult kooli, kuid ei arvesta sellega, et Eesti koolide ümbruse liikluskorralduses ei ole arvestatud

sellega, et nii palju autosid samal ajal ühes kohas liigub. Puuduvad ka kõnni- ja jalgrattateed ning sobivad peatumiskohad autodele. Sedasi tekib olukord, kus ohus on eelkõige need lapsed, kes tulevad kooli jalgsi, ühistranspordiga või jalgrattaga. (Tallinna arengukava „Turvaline koolitee” 2008–2013, 2007.) Uuringutest on selgunud, et põhilised riskifaktorid liikluses jalakäijana vigastada saada on põhjustatud halvast liikluskorraldusest – kitsad teed, teetaskute puudumine ning kehvad parkimisvõimalused, märkamatuks jäävad liiklusmärgid ja halvasti märgistatud ülekäigurajad (Kivikas, 2015).

Liiklusnõudluse rahuldamiseks erinevate asumite ja funktsioonide vahel tuleb kavandada linna liiklussüsteem kõigile liikumisviisidele. Erilist tähelepanu tuleb pöörata inimestele, kelle liikumisvõimalused on erinevate puuete tõttu piiratud või raskendatud. (Standardikeskus, 2016, 49.) Kinnistute ja neil olevate rajatiste juurde peab olema tagatud alaline ligipääs liikumispuudega sõitjat vedaval sõidukil (Eesti Standardikeskus, 2016, 65). Parkimismormatiivide järgi linnakeskuses (Haapsalu kuulub elanike arvult keskuse klassi II – IV) paikneva kõrgkooli ümbruses peab olema minimaalselt 200 parkimiskohta ja gümnaasiumi – põhikooli ümbruses 400, vastavalt linnatänavate standardile (Eesti Standardikeskus, 2016, 261). Kui osa parkimiskohtadest on kavas paigutada üldkasutatavatele aladele (väljakud, tänavad jne), vähendatakse vastavalt krundi parkimiskohtade kohustust (Eesti Standardikeskus, 2016, 262).

Tänapäeval tuleb väliruumi kujundada säästvat ja kestlikku arengut silmas pidades, elukeskkonna kujundamisel on oluline eelkõige tasakaal ja läbimõeldus, oluliseks põhimõtteks on võimalikult vähene sillutamine (Tuul, 2018).

Sotsiaalse jätkusuutlikkuse eesmärgiks on pakkuda kõigile ühiskonnagruppidele võrdseid võimalusi ühise linnaruumi kasutamiseks. Seda aitavad oluliselt edendada jalgsi, jalgrattaga ja ühistranspordiga liikumise võimalused. Sotsiaalse jätkusuutlikkuse sisuks on võrdsed võimalused avalikus ruumis teistega kohtuda, mille eeltingimuseks on hästi ligipääsetav ja võimalusterohke atraktiivne keskkond. (Gehl, 2015, 109.)

Kehaliselt aktiivne laps on aktiivsem ka teistes eluvaldkondades ning ka täiskasvanuna füüsiliselt aktiivsem ning tervem (Kivikas, 2015). Jalgsi liiklemist on oluline propageerida juba lapseas, sest praegu on olukord selline, et 50% 16–64-aastastest on Eestis ülekaalulised. Täiskasvanud peaksid aktiivselt liikuma päevas umbes 30 minutit, mille võib jagada ka vähemalt 10-minutilisteks järjest kestvateks tegevusteks. (Pitsi jt, 2017).

Murettekitava passiivse eluviisi kasvavaid probleeme on võimalik lahendada läbi lihtsa tervishoiupoliitilise meetme – laiad ja hästi läbimõeldud võimalused igapäevaseks jalgsi ja rattaga liikumiseks (Gehl, 2015, 113). Lahendused jalakäijate ja jalgratturite ohutute liiklustingimuste tagamiseks peavad lähtuma konkreetsetest oludest, kusjuures eelistada tuleks lahendusi, kus nad ei liigu koos ühises liiklusruumis (Eesti Standardikeskus, 2016, 57).

Uuringutega on tõestatud, et mida tihemini linnaelanik viibib avatud rohelises linnaruumis, seda harvem kannatab ta stressiga seotud haiguste all. Laste puhul on tõestatud, et lastel, kes elavad rekreatsioonialade lähedal, on väiksem kehamassiindeks täisealiseks saades, kui neil, kes elasid kaugemal. (Frist, 2017.) Samuti on tõestatud, et roheline ümbruskond vähendab kardiovaskulaarsetesse ja hingamisteede haigustesse haigestumise riski ja need tulemused ei sõltu uuritavate east, soost, etnilisest kuuluvusest ega muust (Health Europa, 2018). Puude säilitamine Lihula maantee ääres tuleb kasuks ka liiklusohutusele. Seda tõestab Texases läbi viidud pikaajaline uurimustöö, mis näitas avariide arvu märgatavat vähenemist pärast puude istutamist oluliste tiheda liiklusega teelõikude äärde (Mok, Landphair, Naderi, 2005.)

Pidevalt jalgsi või rattaga tööl/koolis käimine toob kasu nii tervisele kui ka keskkonnale. Mida vähem on autosid liikumas, seda vähem on nõudlust parkimis- ja teedehitusosalale. Seega jääb rohkem võimalusi rohealade arendamiseks, mis omakorda veelgi tuleb tervisele kasuks. Füüsiline aktiivsus kipub õpingute ajal langema ning noorte üliõpilaste puhul on see ka periood, kui kujuneb välja oma elustiil. Rattateede võrgustik, nende kvaliteet, valgustus ning märgistus on olulised tegurid mis mõjutavad rattaga sõitmist. (Wilson, Vairo, Bopp, Sims, Dutt, Pinkos, 2018.) Kui olemas on korralikud kõnni- või kergliiklusteed, siis on suurem tõenäosus, et neid kasutatakse. Uuringutest on ka leitud, et puud, pingid ja muud lahendused, mis teevad keskkonna meeldivaks, tõstab jalgsikäimise või rattaga sõitmise tõenäosust. (Kivikas, 2015, 7.)

Aja- ja tegevuskava

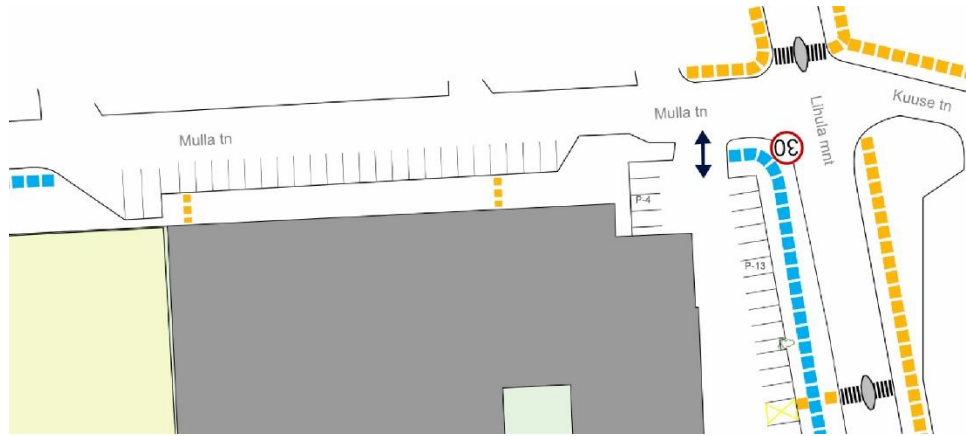
Tegevus	Kohtumine
<p>Meeskonnaga tutvumine. ELU projektile probleemide leidmine. Eesmärgi sõnastamine. Esmaste ideede genereerimine. Projekti kursuseprogrammi koostamine. Ühiste kokkulepete loomine.</p>	<p>26.09.18</p>
<p>Oma erialast lähtuva sisendi leidmine ühise probleemi lahendamiseks.</p> <ul style="list-style-type: none"> • LO – erinevad liikluskorralduslikud lahendused • TJ – rekreatsiooniala, lahenduste leidmine tervise seisukohalt • RIF – tavaliiikleja seisukohalt lahenduste leidmine, skeemi ja kodulehe lahenduse mõtlemine <p>Taustauuring. Iseseisev töö kohustusliku kirjandusega. Esmaste probleemide, eesmärkide ja ideede analüüs.</p>	<p>08.10.18</p>
<p>Senise töö ja ideede analüüs. Võimalike variantide visandamine plaanidele (Merilin). Kodulehe põhja loomine (Sander). Teoreetilise materjali otsimine (TJ, LO). Statistika analüüsimine (LO).</p>	<p>22.10.18</p>
<p>Senitehtud töö analüüs. Võimaliku skeemi visandamine ning sisendi andmine rakendusinformaatika tudengitele (Merilin). Teoreetilise osa tegemine (Regina). Meeskonna probleemide, eesmärkide ja tegevuste tutvustamine. Vahekokkuvõtte tegemine ja esitamine (Regina).</p>	<p>07.11.18</p>

<p>Meeskonnatöö ja ideede analüüs.</p> <p>Esialgse skeemi ülevaatamine (sh rekreatsiooniala) ja täiendavate ettepanekute tegemine (Merilin).</p> <p>ELU kavandi koostamine.</p> <p>Teoreetilise osa ülesannete jagamine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • LO paneb kirja põhjendused ja seletused, miks mingi lahenduse valisime • TJ esitab rekreatsiooniala seletava teksti. 	19.11.18
<p>Meeskonnatöö ja ideede lõplik analüüs.</p> <p>Valminud skeemi ülevaatamine ja ettepanekute tegemine (Merilin).</p> <p>ELU aruande kokkupanek (Regina).</p> <p>Ühiskohtumiseks ettevalmistumine.</p>	03.12.18
<p>ELU kavandi tutvustamine (Janek).</p> <p>ELU kavandi tagasiside analüüs meeskondades.</p> <p>Meeskonnatöö edasiste plaanide paikapanek: projekti aruande kirjutamine, esitluseks valmistumine.</p>	05.12.18
<p>Skeemi lõplik ülevaatamine ja kinnitamine esitamiseks grupi poolt.</p> <p>ELU projekti aruande lõpetamine (Regina).</p> <p>PowerPoint esitluse koostamine ja esineja(te) valimine.</p>	19.12.18
<p>Kirjaliku eneseanalüüsi koostamine.</p> <p>Meeskonnatöö analüüs - meeskonnatöö üldisele toimimisele hinnangu andmine.</p>	10.12.18
<p>Esitluse ettevalmistamine</p>	08.01.19
<p>Meeskonnatööna ELU projekti tulemuste esitlemine.</p>	09.01.19

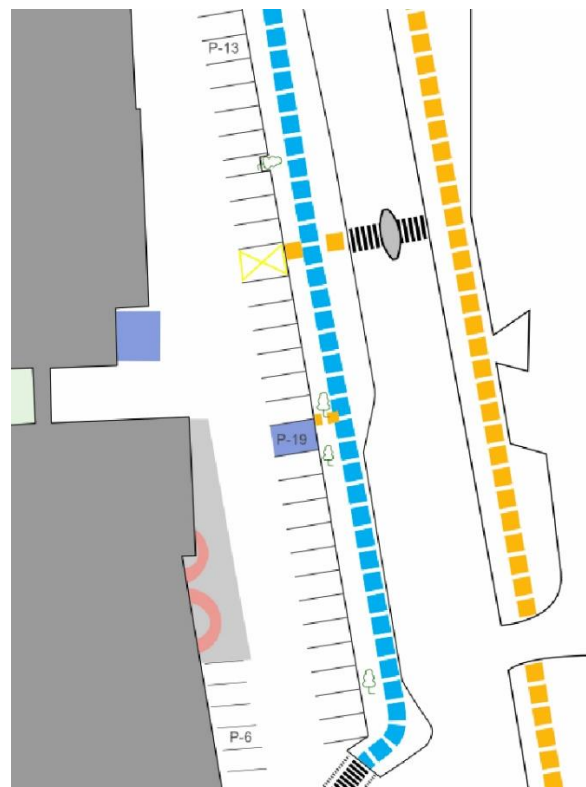
Lahendus

Skeem (LISA 1)

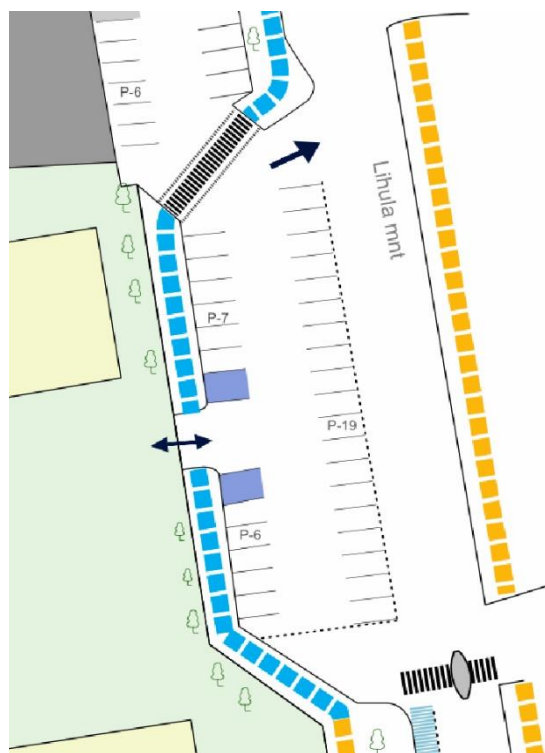
- a) Spordikeskuse parkla osad sisse- ja väljasõidud sulgeme, alles jääb üks sisse- ja väljasõit (Joonis 1-3).

Joonis 1. Mulla ja Lihula maantee rist

Joonis 2. Spordikeskuse esine

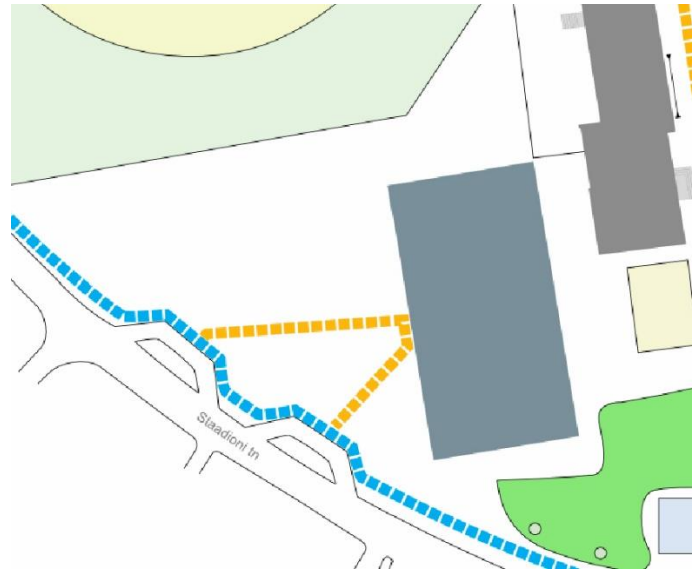

Joonis 3. Haapsalu kolledži spordikeskuse parkla

- b) Kõik sissesõidud parkla alale tähistame liikluskorraldusvahendiga 331 (sissesõidukeeld) ja lisateetahvliga „õppesõidukid“ tagamaks laste ja puudega inimeste maksimaalne ohutus parkla alal liiklemisel sõidukisse ja sealt välja.
- c) Paigaldame paremale poole Rimi poe poolsele küljele kõnnitee alale, vahetult pärast Lihula – Mulla ristmikku paremale poole SPA poolsele kõnnitee alale ning vahetult pärast Lihula – Staadioni ristmikku metallist posti külge liikluskorraldusvahend 351 (kiiruspiirang 30) (Joonis 1).
- d) Ülekäiguradadel ohutusaared keskel (Joonis 1-3).
- e) Projekteerime Lihula maanteele vahetult pärast Staadioni tänava ristumisala teekatemärgis 945a (ülekäigurada) koos liiklusmärkidega 543 ja 544 (ülekäigurada) mõlemale pool teed metallist posti külge. Täiendavalt projekteerime kohtvalgustuse ülekäigurajal tagamaks jalakäijate ohutu liiklemine ülekäigurajal ja seal läheduses.
- f) Soodustamiseks kergliiklejate liiklemistingimusi, siis projekteerime Haapsalu kolledži esisele sõidutee ääres olevale alale (ära sõidetud teeperv haljasala arvelt) kahesuunalise jalgrattaraja. Jalgrattaraja projekteerimisel lähtume standardist EVS 843:2016 „Linnatänavad“. Kahesuunalise liiklusega jalgrattatee tuleb eraldada sõiduteest ja tähistada liikluskorraldusvahendiga 431 „jalgrattatee“, 441 „jalgrattatee lõpp“ ja teekatemärgistega 948 „lõikumine jalgratta teega“ kooli

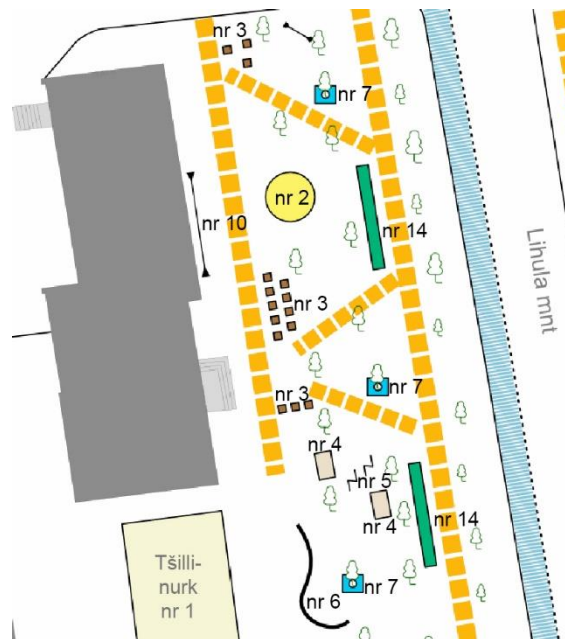
territoriumile viiva sissesõiduteel Lihula maantee poolt. Jalgrattateele tuleb kanda teekattemärgised 921 „lühikeste kriipsudega katkendjoon“ eraldamaks suunavööndeid jalgrattateel, teekattemärgis 963 „liikumissuuna nool“ tähistamaks liikumissuunda pärisuunalisel jalgrattatee sõidurajal ja teekattemärgis 975 „jalgrattatee“.

- a. Projekteeritav jalgrattatee algab Staadioni tänava ülekäiguraja juurest ja lõpeb enne spordikeskuse eest algava parkimisalaga, soovitatavalt enne Lihula maantee ülekäigurada. Sellisel juhul saab jalakäija sujuvalt suunduda kooli eest kulgeva jalakäijate teealale ja jalgrattur liikleb edasi koos jalakäijaga spordikeskuse parkla ees oleval sõidutee servas. Sellel alal on eelistatud liiklejaks jalakäija. Ennem üleminekut tähistab jalgrattatee kahesuunalise liikluse tee osa spordikeskuse poolt liikluskorraldusvahend 431 „jalgrattatee“ ja kooli poolt liikluskorraldusvahend 441 „jalgrattatee lõpp“.
- b. Kooli eest kulgeb allee alal olev asfalteeritud kattega jalakäijate tee. Liikudes kooli poolt spordikeskuse poole, projekteerime jalakäijate tee piirdeaia eest, piirdeaia ja spordikeskuse parkimisala vahel oleva haljasala arvelt. Antud tee läheb sujuvalt spordikeskuse eest üle kõnnitee alaks, mis on ääristatud parkla poolt kõnnitee äärekiviga tagamaks jalakäijate ohutust.
- g) Koolipoolne sissesõit spordikeskuse parklasse suletud (Joonis 3).
- h) Staadioni tänava poolsele küljele projekteerime kas peatuse tüüp I suletud tasku või avatud tasku II lastevanematele ja koolibussidele laste peale- ja mahalaadimiseks (Joonis 4). Suletud tasku kõrvalekalle põhisuunast on vähemalt 6 m, avatud tasku kõrvalekalle põhisuunast on 3 – 4 m (Eesti Standardikeskus, lk 134). Sellisel juhul väldime liiklusohutlike olukordade tekkimist ühistranspordi saabumisel samaaegselt lapsevanematega. Teatud kellaaegadel hakkab sõidukite liiklustihedus antud tänaval olema väga suur.

Joonis 4. Põhikooli mahalaadimisala

- i) Jätame alles Lihula maantee ääres ja kolledži ees olevad puud.
- j) Kolledžiesine ala on valgustatud ja hooldatud.
- k) Kolledži ette teeme rekreatsiooniala (Joonis 5):

Joonis 5. Rekreatsiooninurk

a. erinevad pingid ja istumisalad (Foto 2 ja 3),

Foto 2. Istumisala

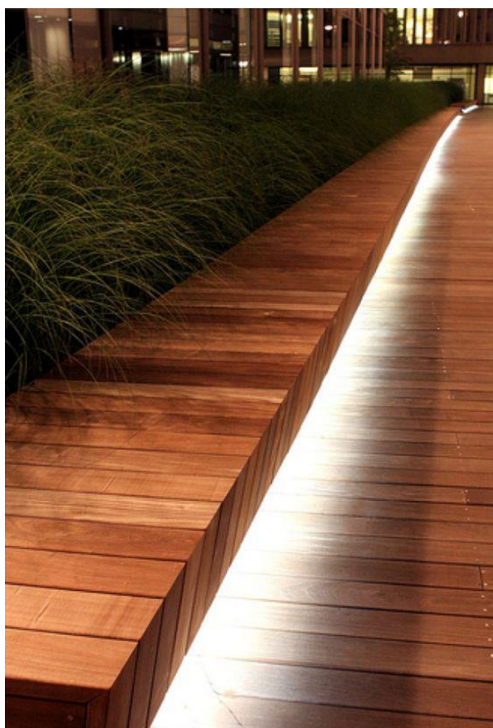

Foto 3. Istumisala

b. „sotsiaalne kiik” sõpradega suhtlemiseks (Foto 4),

Foto 4. „Sotsiaalne kiik“

- c. katusealune,
- d. kaks lauatennise lauda (Foto 5),

Foto 5. Lauatennise laud

- e. muruga ala erinevate tegevuste läbiviimiseks joogaharjutustest petankini, piknikuks või sõpradega kohtumiseks,
- f. kummikattega välitrenažööride ala (Foto 6).

Foto 6. Kummikattega välitrenažööride ala

Erinevate erialade seos ja iga meeskonnaliikme erialane panus

- a) Allan – aitab koostada kavandi, mõtete kaart, mõõdistas maad, seadusandluse ja standardite uurimine, genereerib ideid, asejuht.
- b) Janek – kannab ette, juhib, liiklusstatistika uurimine, aitab koostada kavandi, genereerib ideid.
- c) Margit – liikluskorraldusvahendite mõõtmed, aitab koostada kavandit, kritiseerija/kahtleja, seadusandluse ja standardite uurimine, genereerib ideid.
- d) Kaarin – rekreatsiooniala skeem ja teooria, lahendused tervisejuhi seisukohalt, aitab koostada kavandi, genereerib ideid.
- e) Regina – protokollib, otsib teoreetilist materjali tervisega seonduvalt, paneb kokku aruande, aitab koostada kavandi.
- f) Merilin – skeemi digitaliseerimine, kohaliku elaniku visioon, aitab koostada kavandi, genereerib ideid.

Hinnang ELU projekti tulemusele

Kõik peamised püstitatud eesmärgid said täidetud, grupi lõimumine toimus kohe esimesel ühiskohtumisel. Kohe esimesel kohtumisel oli näha, et Sander on grupi nõrgim lüli. Alguses

leppisime kokku, et kohtumised toimuvad igal korral, kui oleme koolis (LO ja TJ koolipäevad kattusid, Merilin elab Haapsalus ja Sander pidi osalema Skype'i vahendusel).

Tööd saime me tehtud, igäühe panus oli erinev, vastavalt erialale ja muudele omadustele. Algselt oli plaanis lisana kavandada ka üldistav koduleht, kuid kuna rakendusinformaatika eriala tudeng Sander Hirse langes grupist välja, siis jätsime selle projektist välja (kodulehe loomisel on vaja eeldatavaid erialaseid teadmisi, alles jäänud rakendusinformaatika tudengi töökoormus oleks selle tõttu mitmekordistunud).

Omavahel sai ära jaotatud täiendavad tööülesanded, et protokollitud tähtaegadest kinni pidada.

- Allan (LO): rekreatsiooniala mõõdistamine ja info edastamine Kaarinile (saab võimalikke lahendusi määratlema hakata), liikluskorralduslikud lahendused ja nende lahenduste vastavus EVS 843:2016 "Linnatänavad", mõtete genereerimine koostöös teiste tudengitega, asejuht;
- Margit (LO): liikluskorralduslikud lahendused, ideede genereerimine, vastuväitleja;
- Janek (LO): ELU vahekohtumistel grupitööde esitlemine ja küsimustele vastamine, ideede genereerimine, grupijuht.
- Regina (TJ): protokollija, jälgib tähtaegu ja tuletab grupile neid meelde, viimistleb aruande koostöös teiste tudengitega, genereerib ideid tervisejuhi vaatest;
- Kaarin (TJ): rekreatsiooniala planeerija, ideede genereerija tervisejuhi vaatest.
- Merilin (RIF): skemaatilise lahenduse väljatöötamine koostöös teiste liikmetega; ideede genereerija Haapsalu elaniku vaatest, aitas gruppi algselt ideede genereerimisel, hiljem oli tema ülesanne skemaatilise joonise tegemine, kuhu erialapõhiselt sai ettepanekuid-ideid paigutada.
- Margus (juhendaja): grupi vaatlemine ja hindamine, ideedele suunamine õppijakesksest lähenemisest, grupi õigel kursil hoidmine ehk teemas püsimine (Foto 7).

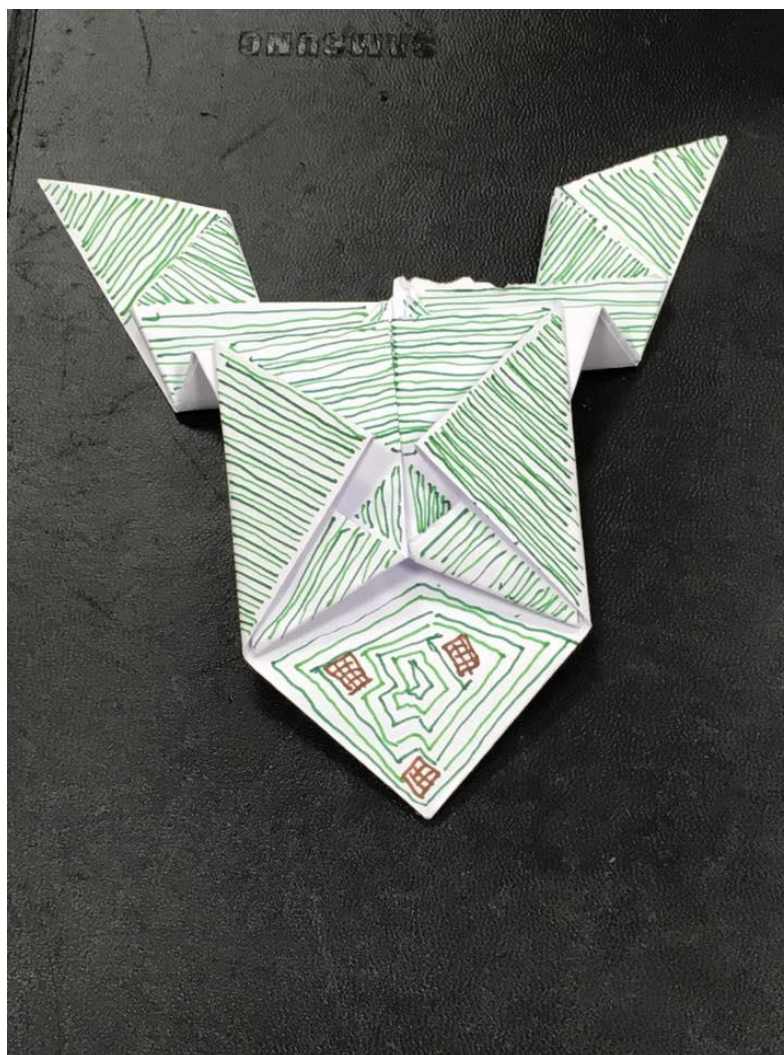

Foto 7. Juhendaja aitab gruppi õigel kursil hoida ehk teemas püsida

- Gina (kaasjuhendaja): lõpp-produkti sihipärane ja üheselt arusaadav esitlemine, olulise välja toomine,
Juhendajad hindasid meie lõimumist ja suunasid õigele teele juhindudes nii ELU kohtumisel olevatest esitlustest kui ka FB grupis välja toodud ühisvestlustest ja kajastatud materjalidest.

ELU projekti eesmärk oli lõimuda ja seda me tegime (Foto 8)!

Foto 8. Lõimumise õhtusöök

KASUTATUD KIRJANDUS

Frist, B. (2017). *The Science Behind How Nature Affects Your Health*. Forbes 15.06.2017. [1.12.2018].

https://www.forbes.com/sites/billfrist/2017/06/15/the-science-behind-how-nature-affects-your-health/?fbclid=IwAR2O01AHTHVpSxeyf3Ag94_WLz5Qxf-S_CLtUyXySnB0hENq_5tbp7mSkzs#5d8d83ad15ae

Gehl, J. (2015) . *Linnad inimestele*. Tallinn: Eesti Kunstiakadeemia, Yoko Oma, Wiedemanni Tõlkebüroo

Haapsalu Linnavalitsus. [2018, detsember 18].

<http://www.haapsalu.ee/>

Health Europa(2018). *Neighbourhoods with more green space may reduce heart disease*.

Health Europa (5.12.2018). [9.12.2018]. https://www.healtheuropa.eu/green-space-reduce-heart-disease/89273/?fbclid=IwAR0iWXFHehj3pTmAi0tyjMff2-xtzdMEHYHjiKSxQytdCGI3W2Wv_6xZ9P8

Inforuut OÜ. Laste liiklusinstinktid. [2018, oktoober 28].

<http://liiklus.ee/laste-liiklusinstinktid/>

Kivikas, K. (2015). Tartu kooliõpilaste jalgsikäimise ohud liikluses. [Lõputöö]. Tartu: Tartu Ülikooli Loodus- ja tehnoloogiateaduskond.

http://taurus.gg.bg.ut.ee/Loputood_2015/KKP_rak/Kivikas_Kaia.pdf

Eesti Kindlustusseltside Liit, Eesti Liikluskindlustuse Fond. (2018). *Liiklusõnnetuste kaart*. [22.11.2018].

<http://kindlustus.maps.arcgis.com/apps/Viewer/index.html?appid=abd977aeea074631845cc67bfc3da87d>

Eesti Standardikeskus (2016). *EVS 843:2016 Linnatänavad*. [2018, november, 27].

www.evs.ee

Maanteeamet. *Liiklusohutusprogramm 2016 – 2018*. [2018, november, 27].

<https://www.mnt.ee/et/liikleja/liiklusohutusprogramm-2016-2025>

Mok, J-H., Landphair, H., Naderi, J. (2005). *Landscape improvement impacts on roadside safety in Texas*. Elsevier (28.11.2005) [9.12.2018]

https://www.naturewithin.info/Roadside/RdsdSftyTexas_L&UP.pdf

Pitsi, T. et al. (2017). *Eesti toitumis- ja liikumissoovitused 2015*. Tallinn: Tervise Arengu Instituut.

https://intra.tai.ee/images/prints/documents/149019033869_eesti%20toitumis-%20ja%20liikumissoovitused.pdf

Sillandi, L. (2018). *Haridusasutuse lähiümbruse liiklusohutuse analüüs ja parendusettepanekud Haapsalu Linna Algkooli näitel*. [Diplomitöö]. Haapsalu: Tallinna Ülikooli Haapsalu Kolledži Liiklusohutuse õppekava.

http://www.liikluskasvatus.ee/wp-content/uploads/2018/06/Sillandi_diplomit%C3%B6%C3%B6.pdf

Statistikaamet. (2018). *Statistikaandmebaas*. [24.11.2018].

Tallinna arengukava “Turvaline koolitee” 2008-2013. (2007). Tartu: Tartu Ülikooli Geograafia Instituut.

www.tallinn.ee/est/g4169s38286

Tervisekaitsenõuded kooli päevakavale ja õppekorraldusele. (2001). Riigi Teataja I.

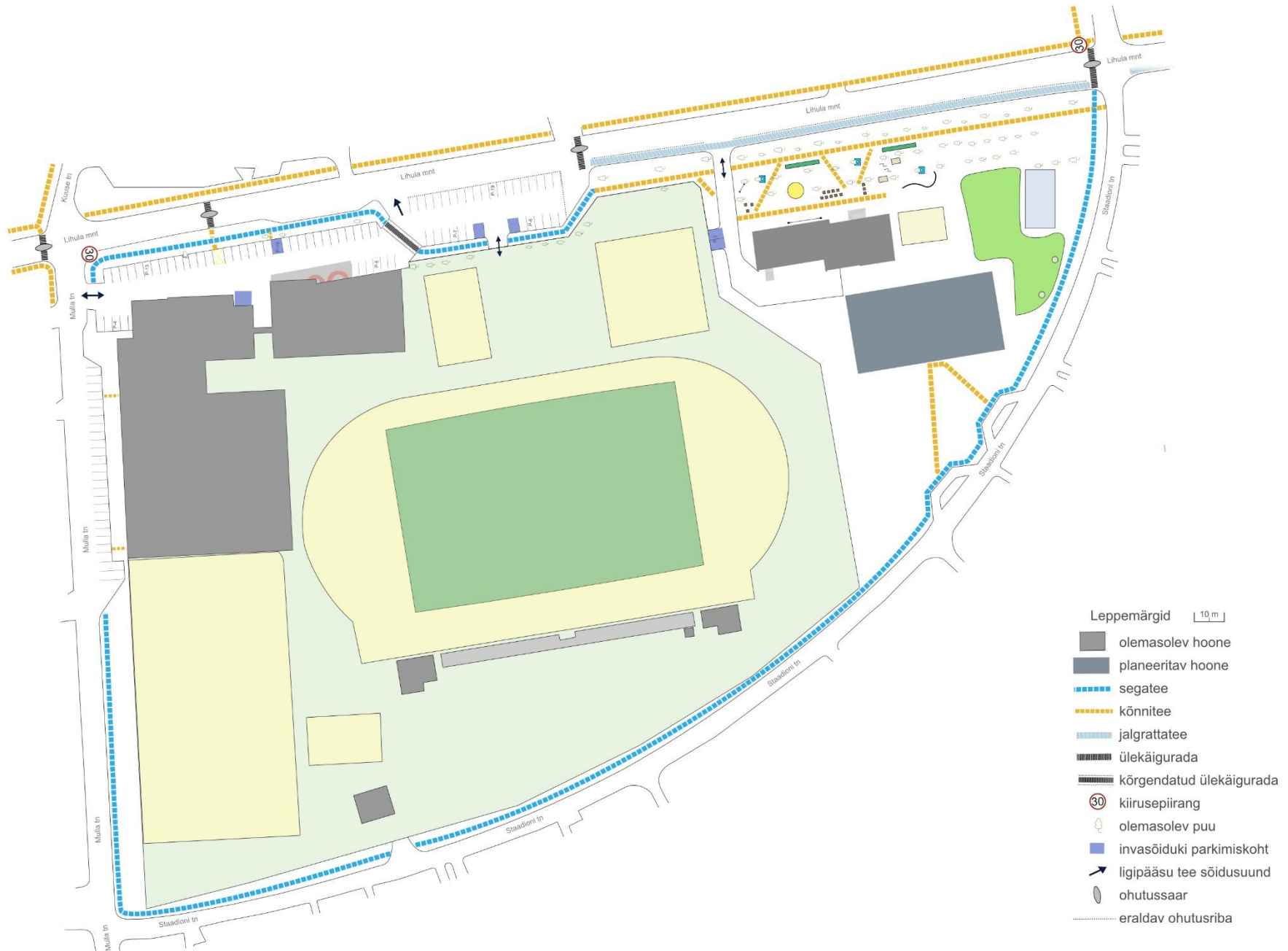
<https://www.riigiteataja.ee/akt/117072015008>

Tuul, K. 2018. *100 betoonplatsi Eesti Vabariigile*. Sirp 23.02.2018. [4.12.2018]

<http://www.sirp.ee/s1-artiklid/arhitektuur/100-betoonplatsi-eesti-vabariigile>

Wilson, O., Vairo, N., Bopp, M., Sims, D., Dutt, K., Pinkos, B. (2018). Best practices for promoting cycling amongst university students and employees. *Journal of Transport & Health* 9, 234–243.

LISA 1

LISA 2. 26.09.2018 protokoll

KOOSOLEKUST VÕTSID OSA – Sander Hirse, Kaarin Kulljus, Regina Kuuskla, Margit Männamaa, Merilin Sellik, Janek Tarre, Allan Teistre.

Probleem

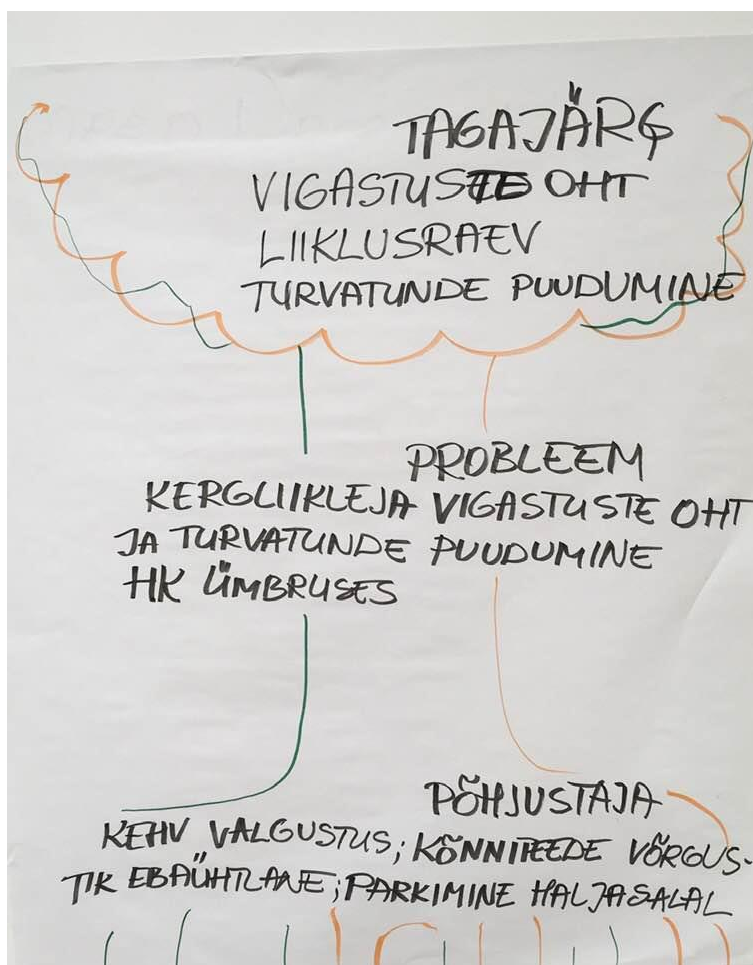
- mured liikluskeskkonnas
- oht tervisele
 - statistiliselt, mis mured/konfliktid piirkonnas on
 - parkimiskohtade vähesus
 - parkimine haljasalal, teepeenral parkimine ei sobi
 - dreanaažitorudega kraav kinni ajada
 - teha sinna ikkagi korralik parkimisala
 - suunavad piirdeaiad, et minnakse üle kindlas kohas
 - üle kraavi hüpates libisemise oht
 - põhikooli tuuakse palju lapsi autoga kooli, kuidas autod liiguvad, et teed vähe ristuksid, et laps ei läheks üle tee. Kuidas oleks võimalikult vähe ristumist nendega, kes jalgsi või rattaga tulevad.
 - viiakse autoga kooli, sest kooli ümber palju autosid. Palju autosid, sest palju tuuakse autoga kooli
 - valgustus puudub TLÜ maja ees, parklani pole valgustust
 - inimesed saavad viga, ei tunne ennast tänaval hästi
 - puud varjavad olemasolevat valgustust
 - haljastuse ümberkujundamine
 - kõnnitee saab üks hetk otsa ja tuleb parkla
 - parklakohad ära kaotada tee ääres ja kõnnitee tagant tuua
 - kõigile juurdepääs tagatud (ratastooliga) spordikeskuse parklas
 - maanteel liiguvad ka raskeveokid
 - lapsed võivad piiretel turnima hakata, et piirded oleksid ohutud
 - keskkond ei toeta kergliiklust ja seetõttu elatakse mugavamalt elu.

IDEED	POOLT	VASTU
lisa ülekäigurada (foor, märgutuled)	ohutu jalakäijatele, silmapaistev, kiirem	harjumusest ei hakata kasutama, kulukas, autojuhtidele ebamugav
kergliiklustee (KLT) võrgustiku arendamine	kõik teavad, kuhu peab minema, saab erinevate vahenditega kooli, kiirem, parem ja ohutum liiklemine, tervislik liiklemine, eraldatus autoliiklusest	KLT olemas, ülalpidamiskulud suured, liialt ressursse, pole ruumi, roheala jäab vähemaks
valgustus	parem ja ohutum liigelda jalakäijatele	tuleb kodus olla, kulukas, olemasolev on piisav,
Lihula maantee ja spordikeskuse parkimiskorraldus	kõik teavad, kuhu parkida, selge, rohkem kohti parkimiseks, avaram vaateväli	Lihula maantee parkimine keelata, haljasala ei lubata vähendada, nõuab liialt ressursse, pargitakse vanast harjumusest, segab liiklust, keegi pargib ees teised järel, piiratakse kõigi Eesti inimeste parkimist, kes tahavad tulla spordikeskusesse, märgi paigaldamisest pole kasu
piirded	keegi ei jookse teele vales kohas, ohutum, eraldab kõnnitee	lapsed turnivad ja vigastavad end (lisaoh), inimesed lähevad ümber ja üle ja jooksevad teele, kulukas, jalakäijatel ebamugav kiiresti hoonesse joosta (nt vihma korral)

kiiruspiirang	kiirused vähenevad, ohutu jalakäijale, rahustab liiklust	keegi nagunii ei pea sellest kinni, tekitab ummikuid, liiga suur liiklus, inimesed ei jõua praamile
tõkkepuu	kõik üliturvaline, linnal maksuputka lisaraha teenimiseks, võtab hoo maha, vähendab liikluskoormust, turvaline, pargivad ainult kooliga seotud, 2 inimest saavad tööd	liiga suur maantee, pole kuskile panna, elanikud, vastu, palju liiklust, kellele ja milleks
teekünnis	kiiruse vähendmine	tõmbab liikluse liiga maha, lõhub autosid, takistab liikluskiirust, liiga suur liiklus, autojuhtidele ebamugav, segab jalakäijaid, raskeliiklus
haljastus	uus väljanägemine, rohkem valgust, roheline ala uuendus, dekoratiivne puude pügamine	rohelised
teejuht	personaalne lähenemine jalakäijale, inimene saab tööd, kõik jõuavad ohutult kooli, ÜKT tunnid, eeskujulik inimene ees	ei leidu töötajat, ülalpidamiskulud suured, eelarves pole vahendeid

Parimad ideed - parkimiskorraldus, kiiruspiirang, ülekäigurada, valgustus, natuke ka kergliiklusteede võrgustik

Probleemipuu

Muu jutt

Linnavalitsuse ülesanne leida lahendus ja realiseerida, ootab meilt ideid. Arvestama peab olukorda, mis on praegu, aga ka seda, mis on tulevikus ehk põhikool valmib. Arvestada ka kolledži muutunud graafikut, et käima hakatakse N-L (siis võivad tekkida veel liiklusohklikumad olukorrad). Hiljem uuringutega toetada (tervisedenduse alal, USAs autovaba ala ümber kooli). Ideaalne tõmmata kooli ümber ala, kus ei liigu ükski auto. Spordihoone ala ilmselt tuleb ka meie haldusalasse.

Võimalikud eesmärgid

- ohutu liikluskeskkond
- liikumist toetava keskkonna loomine

Võimalik lõppeesmärk

- Ohutu skeemi esitlemine liikluskorralduse lahendamiseks HK lähiümbruses.

KAVANDATAVAD TEGEVUSED, TÄITJAD, TÄHTAJAD

- Margus - planeering ja muud materjalid, 26.09.2018 õhtu, kursusekava üles laadida 20.10ks
- Kõik liikmed - tutvuvad materjalidega. SAHTLIS ELU kavandi juhend, järgmisel korral peab olema neile vastused, iseseisvalt mõelda. Kohustusliku kirjanduse sirvimine. 18.10ks kursusekava valmis saada
- Regina, Kaarin - oma erialast lähtuva sisendi leidmine
- Sander, Merilin - oma erialast lähtuva sisendi leidmine
- Regina - vormistab protokollid ja jagab

Vaja baasstatistikat, ortofotot jooniste tegemiseks.

Kohtumised korraldame Tiikri kodumajutuses esmaspäeviti, kui LO ja TJ kursused on koolis. Merilin Sellik elab Haapsalus ja osalemine ei ole probleem. Sander Hirse osaleb Skype'i teel ja endale saadud ülesanded esitab alati enne järgmist koosolekut.

JUHI VALIMINE - seati kandidaadiks Janek. Toimus hääletus, kõik olid poolt.

- Juht - Janek
- Sekretär – Regina (vabatahtlikkuse alusel)

JÄRGMINE KOHTUMINE – 08.10 kell 18.00 Tiikri kodumajutuses.

LISA 3. 08.10.2018 protokoll

KOHAL OLID - Kaarin, Kulljus, Regina Kuuskla, Margit Männamaa, Merilin Sellik, Janek Tarre, Allan Teistre.

PUUDUS - Sander Hirse (pidi kokkuleppe kohaselt mõtted ette saatma ja/või Skype'i teel osalema, kuid ei teatanud puudumisest ette ja kätte ei saanud).

ARUTATUD TEEMAD/MÕTTED

- Mida saaks rakendusinformaatika teha? välja joonistada skeemi, teha tutvustava kodulehe..
- Praegu tehtud kavandis (LV tellitud) on asjad juba päris hästi tehtud.
- Merilin korraldab praeguse olukorra ja kavandi printimise A3le, et oleks koosolekul hea vaadata.
- Mõte on, et lapsevanemal oleks võimalikult ebamugav last kooli viia. Laste mahalaadimiskoht peaks olema eemal, nt spordikeskuse juures või Mulla tänaval.
- Kolledži majaesimest teha roheala, kus on ohutu jalutada ja aega sisustada. Kaarin mõtleb välja, mis lahendus oleks majaesisel rohealal. Ala saaks kasutada ka põhikool.
- Kui kõik pargiksid korrektselt, kui palju parkima mahub?
- Autokoolid otsigu uued parklad, kuna lapsed liiguvad seal. Praegu alustavad ja lõpetavad sõidu spordikeskuse parklas.
- Rattaga saab õpilane kooli juurde ära panna, ~100 kohta. Saab kasutada seda, mis projektis olemas.
- Kui kolledži töö hakkab olema N, R ja L, siis kas kõik autod mahuvad ikka ettenähtud parkimisalasse ära?
- Kiirust vähendada 30le, nõudefoor, anduriga ülekäiguraja märgistus.
- Sander hakkab tegema kodulehte, nt wordpressi põhjale. Kodulehele paneme hetkeolukorra info, miks on vaja muudatust, miks sellised lahendused ja lahenduse skeem ning tutvustus.
- Kaitsmisel kasutame esitluseks kodulehte.
- Kõnnitee ala projekteerimine ujula juures, et ratastooliga oleks ohutu

- Kuidas saab kolledžisse liikumispuudega üliõpilane/töötaja, parkimiskohad?

ÜLESANDED JA TÄHTAJAD

- Sander - ELU kavandi mõtted kirja panna, kodulehe põhi/baas luua projektile (mitte kujundada). Esitada Facebooki 19.10ks.
- Merilin - prindib järgmiseks kohtumiseks (22.10) plaanid A3le. Otsib põhikooli projekti.
- Margit, Janek, Allan - laste mahalaadimiskoht, ülekäigurajad (mis on projektil), fooride asukoht ja millised, täiendavad liiklusmärgid, kiiruspiirang, uurida raskeveokite liikumist (millest nende liikumine sõltub ja kui tihe liiklus on). Üleüldine statistika uurida. Omavahel jagavad ülesanded ära. Tähtaeg 19.10.
- Kaarin - mõtleb/visandab roheala lahenduse, kirjutada jutt, miks tahame, et autosid kooli juures ei oleks.19.10ks.
- Regina - täidab kursuseprogrammi ja saadab teistele ülevaatomiseks esimesel võimalusel. Võtab kaasa HDMI juhtme, et näidata skeemide jm pilti telekast. Kirjutada jutt, miks tahame, et autosid kooli juures ei oleks. Tähtaeg 19.10.
- Kõik liikmed - vaatavad üle Regina saadetud kursuseprogrammi ja teevad vajadusel muudatused/parandused esimesel võimalusel, aga hiljemalt 18.10ks.

JÄRGMINE KOHTUMINE - 22.10 kell 18.00 Tiikri kodumajutuses (Sander saadab tehtud tööd 19.10ks ja osaleb Skype'i teel või muul moel).

LISA 4. 22.10.2018 protokoll

KOHAL OLID - Kaarin, Kulljus, Regina Kuuskla, Margit Männamaa, Merilin Sellik, Janek Tarre, Allan Teistre, Sander Hirse (veebikõne kaudu).

ARUTATUD TEEMAD/MÕTTED

- Lihula maantee äärde jalgrattatee (algab eemalt kõnniteena), olemasolev kõnnitee jalakäijatele.
- Jalgte staadioni juures läheb aia äärest.
- 30 ala algab Mulla tn algusest, teiselt poolt Spordi tänavast.
- Parkla tähistada selliselt, et õppesõit ei saa sisse
- Spordikeskuse parklas üks koht sisse ja üks koht väljasõiduks
- Kodulehele grupipilt ja enesetutvustus.
- Kolledži esine park - pinksilauad (KTD teeb), toetuskoht, plated istumiseks/söömiseks, seenekesed istumiseks, kiiged, sotsiaalne kiik. Puid maha võtta, rohkem valgust. Õuesõppe võimalused. Hekk/müratõke/konteiner tee äärde.
- Linnaprojekti ei võta aluseks, võtame sealt mõned mõtted. Meie algne seis on praegune.
- Mulla tänaval parkla, spordikeskuse ees laadimisala lastele....?

ÜLESANDED JA TÄHTAJAD (kõigil 05.11.2018)

- Merilin - Paberile joonistada meie mõtted ja arvutisse ka
- Sander - kodukale praeguse olukorra joonis ja järgmiseks kohtumiseks meie mõtetega joonis lisada. Kodulehte edasi arendada.
- Kaarin - visandab roheala.
- LO - mõõdab kaardi, erinevad mõõdud (ISO standardid), kuhu teha mahalaadimiskoht.
- Regina - protokoll teha, teooriaga tegeleda.
- Kõik liikmed - mõtlevad oma tutvustuse peale, teiste töö analüüsi peale.

JÄRGMINE KOHTUMINE - 07.11 koolis.

LISA 5. 07.11.2018 protokoll

KOHAL OLID - Kaarin, Kulljus, Regina Kuuskla, Margit Männamaa, Merilin Sellik, Janek Tarre, Allan Teistre.

PUUDUS - Sander Hirse.

GINA LOENG:

- Kelle probleemi lahendame?
- Lahendusel peab olema tähendus.
- Miks just see lahendus ja kuidas see lahendada?

Koostasime ELU vahekokkuvõtte, Margus kinnitas ja laadisime üles ELU veebi. Janek lisas FB-sse grupidööde pildid. Grupp arutles roheala teemal.

ÜLESANDED JA TÄHTAJAD

Tähtaeg kõigil 19.11.2018

- Kõik liikmed - koostavad oma projekti kavandi.
- Kaarin - visandab lõplikult valmis roheala
- LO - vaatab/kontrollib üle liikluskorralduslikud lahendused
- Merilin - koostab esialgse skeemi
- Regina - koostab ja esitab protokoll. Tutvub lõpliku aruande põhjaga.

JÄRGMISEL KOHTUMISEL

Koostame projekti kavandi ning lühikese ettekande. Arutame, mida saab edasi teha. Võtame vastu otsuse Sandri osas, kas jätkab meie grupis või mitte.

JÄRGMINE KOHTUMINE 19.11.2018 kell 18.00 Tiikri kodumajutuses.

LISA 6. 19.11.2018 protokoll

KOHAL OLID - Kaarin, Kulljus, Regina Kuuskla, Margit Männamaa, Merilin Sellik, Janek Tarre, Allan Teistre.

PUUDUS - Sander Hirse.

ARUTATUD TEEMAD

- Sandri tulevik - helistasime Sandrile ja ta otsustas/kinnitas, et ta enam ei jätkka meie grupis.
- Mahalaadimisala Staadioni tänavale põhikooli juurde teha.
- Elu kavand
 - eesmärk

Esitada 2018. aasta detsembriks ohutu liiklemise ja rekreatsiooniala skeem TLÜ Haapsalu Kolledži ja põhikooli ümbruses.

- sihtgrupp

Haapsalu Linnavalitsus (kasusaajad õpilased, üliõpilased ja kohalikud elanikud).

- asjakohasus

Lisanduva põhikooliga suureneb ka Haapsalu kolledži ümbruses liikluskoormus nii masinate kui ka kergliiklejate näol. Hetkel olev liikluskorraldus ning parkimine ei soodusta ning jalgsi liiklemist ning ei ole piisavalt ohutu.

- jätkusuutlikkus

Meie lahendus edendab kohalike, põhikooli ja kolledži õpilaste ning töötajate tervist, mis on pikas perspektiivis äärmiselt oluline. Linnaruumi ökonoomne kasutamine.

- aja- ja tegevuskava

oktoobri I pool – eeltöö tegemine, teemaga tutvumine, ideede kogumine

oktoobri II pool – teostatava idee(de) väljavalimine ning edasiarendamine

19.11 – esmane skeem tehtud, teoreetiline materjal koos, kavandi lõpetamine ja ettekande tegemine.

03.12 – skeemi täiustamine, aruande koostamise alustamine.

17.12 – skeem ja koduleht valmis, aruanne lõpetamisel, esitluse ettevalmistamine.

03.01 – aruanne valmis, eneseanalüüsi ja esitluse ettevalmistus

- lahendus/sed

Skeem

- erinevate erialade seos ja iga meeskonnaliikme erialane panus

Allan – aitab koostada kavandi, mõtete kaart, mõõdistas maad, seadusandluse ja standardite uurimine, genereerib ideid.

Janek – kannab ette, juhib, liiklusstatistika uurimine, aitab koostada kavandi, genereerib ideid.

Margit – liikluskorraldusvahendite mõõtmed, aitab koostada kavandit, kritiseerija/kahtleja, seadusandluse ja standardite uurimine, genereerib ideid.

Kaarin – rekreatsiooniala skeem, lahendused tervisejuhi seisukohalt, aitab koostada kavandi.

Regina – koostab protokolle, otsib teoreetilist materjali, mõtleb lahendusi tervisejuhi seisukohalt, paneb kokku kavandi ja aruande, koostab esitluse esinejale.

Merilin – skeemi digitaliseerimine, võimalusel kodulehe tegemine, kohaliku elaniku visioon, aitab koostada kavandi.

ÜLESANDED JA TÄHTAJAD:

Tähtaeg kõigil 28.11.2018

- LO - otsib põhjendused ja seletused, miks mingi lahenduse valisime. Esitab materjali Reginale aruande koostamiseks. Staadioni tn lahendus mahalaadimiseks esitada Merilinile.
- Kaarin - esitab rekreatsiooniala lahenduse Merilinile ja seletava teksti Reginale.
- Regina - kirjutab Enele, et Sander ei ole enam grupis. Esitab protokollid. Alustab aruande tegemist.
- Janek - teeb valmis esitluse ühiskohtumiseks (tähtaeg 03.12.2018)

JÄRGMINE KOHTUMINE - 03.12.2018 Tiikri kodumajutuses kell 18.30

LISA 7. 03.12.2018 protokoll

KOHAL OLID: Allan, Regina, Margit, Kaarin, Merilin, Janek (tegi kokkulepitud töö enne ära ja osales Skype'i vahendusel).

ARUTATUD TEEMAD:

- Ettekande täiustamine.
- Skeemi arendamine.
- Kaitsmise ettekandesse meie tutvustusse meie pildid (mummud).

ÜLESANDED JA TÄHTAJAD:

- Merilin - täiendada skeemi vastavalt ettepanekutele, tähtaeg 16.12.
- Kaarin - saadab Regina rekreatsiooniala teoreetilise materjali ja Merilinile mõõdud hiljemalt 09.12.
- Regina - täiendab aruannet vastavalt Kaarini materjalile, tähtaeg 10.12.
- Kõik liikmed - parandavad/täiustavad aruannet 14.12.

JÄRGMINE KOHTUMINE - 05.12.2018 kell 10.00 koolis.

LISA 8. 05.12.2018 protokoll

KOHAL OLID: Allan, Regina, Margit, Kaarin, Merilin, Janek.

ARUTATUD TEEMAD

- aruande sissejuhatuse osa peab olema lühem, tõsta töö teise osasse.
- uus eneseanalüüsi vorm sahtlis, mis läheb aruandesse. Iga liige esitab selle juhendajale.
- kaardi peal ära märkida, kuhu rattatee edasi läheb ja ära ka seletada aruandes. Kõnnitee, rattatee ja segatee kõik eraldi märgistada. Ei eralda segateed, sest kesklinnas ei näe ette suuri kiirusi jalgratturile.
- parkimiskohti tuleb spordikeskuse parklasse juurde. Koolide omad, mis olema peavad on spordikeskuse omas, sest on piisavalt lähedal. Allikas, millele toetuda EVS.
- ülekäiguradadele saared keskele teha.
- koolipoolne sissesõit parklasse kinni panna.
- põhikooli koha peale teha lihtne kuubik tähistamiseks kooli ja teha rada taskust kooli ukseni.
- kolledži kõrval olev sissesõit teha õuealaks ja panna sinna rattaparkla.
- Tagasiside ettekandele - praktiline töö, sihtgrupp konkreetsemalt välja tuua. Kas LV-ga ühendust enne võtta ja neile näidata seda? Sõnastusse kindlasti panna linnaruumi ökonoomne kasutus (lahti seletada, et ka linnarahvas saab rekreatsiooniala kasutada) ja eesmärgiks kindlasti ka jalgsi liikumise edendamine. LV plaaniga arvestamine - tahaks arvestada, kuid äkki saavad meie omast häid ideid - jätame rohkem puid alles, vähem betooni. Skeemile juurde, mida muutsime ja miks, konkreetselt ära märkida.
- alaeasmärkide alla panna, et jalgsi liikumine, autod kooli juures ei pargi.
- Mõtted lahti kirjutada ja ka lõpukaitsmisel ära rääkida. Siiani meil peas on kõik olemas, aga ei suuda sõnades edasi anda.
- töö kaitsmisel esislaidile ja aruandele logod, kasutada ELU esitluse põhja.
- viited allikatele on asjakohasuse lõigus.
- ettekande pikkus kaitsmisel 7-10 min.
- viimane slaid võib olla poster.

- Gina panna kaasjuhendajaks

GINA SOOVITUSED

- üle tee on lasteaed, sellega arvestada!
- Probleem välja tuua kohe alguses. **LV on meie koostööpartner**, ei ole sihtgrupp. Sihtgrupp on üliõpilane, põhikooli õpilased, kogukond. Otsene on kooliõpilane ja kaudne on kogu ühiskond, kogukond, kõik kes mööda lähevad ja pinksi tahavad mängida.
- autode valesti parkimise pilt peaks olema probleemi rääkimise juures.
- probleem, et kõnnivad läbi parkla. teha lavastus-pilt, kus auto on tagurdamas spordikeskuse parklas lapsele otsa.
- praegune olukord on hull ja kui kool juurde tuleb, siis olukord läheb veel hullemaks. (asjakohasus). Vajadus pigem kasvab, kui hääbub. Kas seda lahendust on vaja?
- Jätkusuutlik - numbrid välja tuua ja vajadus jääb.
- maja ees on roheala/pimeala, mis on kasutu - mainida seda juba probleemis.
- tegevused panna ajateljele ja olemasolev slaid ok.
- lahendus - siduda roheala olemasoleva platsiga. jätame puud alles, mis on osadele emotsionaalse väärtusega. Ala peab olema valgustatud ja hooldatud. Tekib sellega juurde ala, kus noored saavad aega veeta, sest siinpool linna ei ole suurt midagi, kus olla. Teenib kolledži reklaami. Suvel ei jää ala tühjaks. Roheala kasutegurid välja tuua, lühidalt LO kasutegurid, sihtgruppide kaupa eraldi (lühidalt, et inimene saaks, aru). Pilt olemasolevast võpsikust ja uuest plaanist.
- suurem tähelepanu lahendustele ja lühidalt probleem ning sissejuhatus.
- üks lahendus sõltub teisest (rekreatsiooniala ja liikluse rahustamine).
- kui luua mõnusad tingimused kooli juurde jõudmiseks, siis tahaks ka autot veidi kaugemale jätta. hetkel juurdunud käitumine, et tee ääres pargime, aga kui sinna on midagi ilusat pandud, siis ei taha minna.
- rõhuasetus sinna, et on arusaam, et on vähe parkimiskohti, kuid meie rõhutame jalgsi liikumist. Kuidas teha inimestele psühholoogiliselt vastuvõetavaks liikumine. Eesmärk hoiakuid ja käitumismalle muuta. Juurdetekinud parkimiskohad on linna peal olemas.
- välja uurida, kus on veel võimalikud parkimiskohad?

- eesmärk - luua keskkond, mis toetaks liikumisharjumuste muutust. Luua ohutu liikluskeskkond, mis soodustab liikumist ja muudab liiklemisharjumisi. Keskkond selline, et inimene tahab liikuda, ei tahagi parkida nii ilusasse kohta. Inimesel ei tekiks mõtet/soovi, et peab saama parkida ukse ette. Luua ohutu keskkond, mis soodustab loomulikult teel harjumuspärase liikumiskäitumise muutumist ning tervislikku liikumist.
- loo alustamine - loss mille ees on park, eemal on müür, kas kellegil tuleb pähe parkida auto trepi ette. Kui on selline keskkond kujundatud, siis ei tahagi sinna parkida ja kõnnin.
- esitlus teha huvitavalt ja humoorikalt, kasutada pilte.

ARVO ETTEKANNE:

- max 10 min ettekanne, et suudetaks jälgida, 15 slaidi.
- eesmärk sõnastada üheselt ja arusaadavalt.
- ettekande keskel tuleks eesmärgi juurde tagasi tulla, huumoriga.
- rohkem pilte, vähem teksti.
- üks pilt ühel slaidil, et meeleolu paremini edasi läheks.
- kasutada max 2 erinevat kirjastiili. Ühele slaidile mitte rohkem kui 6 rida.
- suuline tekst ja slaidil olev ei tohiks olla samad.
- viimane slaid jääb ette võibolla pikaks ajaks. Sinna tasub panna midagi head-informatiivset, mitte ainult aitäh. Aitäh võib sinna juurde lisada.
- mitmekesi ei tasu ette kandma minna.

ÜLESANDED JA TÄHTAJAD

- aruanne teha ja saata Margusele ning Enele.
 - Kõik liikmed korrigeerivad aruannet drive'is 16.12ks
 - Allan - vaatab üle normatiivid, mõõdud.
 - Kaarin - paneb oma osa õigesse kohta.
 - Regina - lõplik ülevaatamine ja vormistamine 19.12ks. Panna uuesti aruanne drive'i 06.12k. Esitada protokoll. Saata aruanne Margusele ja Enele hiljemalt 21.12
- eneserefleksioon teha ja saata Margusele kõigil liikmetel 10.12ks.

JÄRGMINE KOHTUMINE - 07.01 kell 18.00 Tiikri kodumajutuses.